

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΑΔΑΣ

Συντάσσεται ἀπὸ τοῦ Ἰκκουργίου τῆς Παιδείας ἐκ τῶ κατ' ἔξοχὴν παιδικῶν περιοδικῶν συγγράμμα, ἀληθεῖς παρασχόντι τὴν κόπον τῆς διηγήσεως καὶ ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχεῖου Κωνσταντινουπόλεως, ἐκ ἀνάγνωσμα ἀριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς αἰσῶν.

ΣΤΝΑΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

ἘΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτήσια δραχμ. 78. Ἐξέμνητος δρ. 40. Τριμηνος δρ. 22.
ἘΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἀγώνιστον γράμμα διαμρ. 30.— Ἀμαρτωλὸς δολλορία 4.— Ἀγγλίας καὶ Ἰσπανίας ἐν γένει τῶν ἄλλων Κροσίων οὐκ ἄλλοις 10.
Ἐξέμνητος καὶ Τριμηνιοὶ ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΚΑΡΥΟΝ Τῆ 1878

ΙΑΡΥΤΗΣ—ΕΚΑΘΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην Οὐνοῦ μήνης.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἄδης: Ἐδριουδοῦ δριδ. 33, παρὰ τὸ βαρβατικόν

Περίοδος Β'.—Τόμος 33ος

Ἐν Ἀθήναις, 20 Μαρτίου 1926

Ἔτος 48ον—Ἀριθ. 16

ΤΟ ΣΙΔΕΡΕΝΙΟ ΧΕΡΙ

(Μυθιστόρημα ἀπὸ JULES CHANCEL)

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον—

Μὰ καὶ πάλι πρέβαλαν ἄλλοι καὶ τοῦφραξαν τὸ δρόμο.

Εἶδε πῶς ἦταν περ κικλωμένοι ἀπὸ ἀγριανθρώπους. Γεμάτος φόβος, ἔβαλε τίς φωνὲς ζητώντας βοήθεια. Μὰ δὲν ἔλαθε καρμιάν ἀπάντησιν. Τότε εἶδε ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑπερασπίσῃ μόνος του τὸν ἑαυτοῦ του καὶ τὴ Λούση.

—Τὸ πιστόλι μου! φώναξε, βγάζοντας ἀπὸ τὴ ζώνη του τὸ δῶρο τοῦ Κοῦ-Σὺ. Νὰ μὴ περιστάσῃ καὶ μοῦ χρησιμεύει!

Μὲ κάποια προσπάθεια, σήκωσε τοὺς σκουριασμένους λύκους. Ἰσχυρὰ, δίχως νὰ σκοπεύσῃ, διαύθυνε τὸ πιστόλι πρὸς τοὺς ἰθαγενεῖς, ἔκλεισε τὰ μάτια καὶ πίεσε τὴ σκανδάλη.

Ἐνας τρομερὸς κρότος ἀντήχησε. Γιατὶ τὸ ἔπλο αὐτὸ ἦταν παλιὸ καὶ βροντοῦσε σὺν τρομπόνι. Ἀραγε ὁ κρότος ἦ ὁ φόβος τοῦ ἔπλου αὐτοῦ ἔφερε ἀποτέλεσμα; Ὅπως νᾶναι, πρὶν σκοπεύσῃ ὁ πυκνὸς καπνὸς τοῦ πιστολίου, οἱ ἰθαγενεῖς ἔφυγαν μὲ τὰ πόδια στοὺς ὤμους.

Ἡ Λούση ἀρχισε νὰ ἡσυχάζη.

—Ἔσωσε τὴ ζωὴ μας, Φραγκίσκος, εἶπε.

—Εἶδες λοιπόν; ἀποκρίθηκα ὁ μικρὸς θριαμβευτικῶς. Ἄν σ' ἀρέσῃ τώρα, κορόιδεψέ με καὶ πῆρα μαζί μου τὸ ἀρχαῖο μου πιστόλι.

Ὅταν ἔφτασαν σ' αὐτοκίνητο, βρήκαν τὸν κ. Καρινὸ καὶ τὸν Κοῦ-Σὺ καὶ τοὺς περιμέναν πολὺ ἀνήσυχτοι, γιατί εἶχαν ἀκούσει κι' αὐτοὶ τὸν κρότον τοῦ πιστολίου. Βλέποντας τὴ χλωμάδα τῶν, ὁ κ. Καρινὸ ρώτησε τί τοὺς συνέβη.

—Μπαμπάκα, εἶπε ἡ Λούση, θάμαστος τώρα πεδαμένοι κι' οἱ

δύο, ἂν δὲν ἦταν τὸ πιστόλι τοῦ Φραγκίσκου.

Καὶ διηγήθηκε σὲ μηχανικὸ ἔλεος τίς λεπτομέρειες τοῦ ἐπεισοδίου. Τάτε ὁ κ. Καρινὸ εἶπε ὅτι εἶχε συμβεῖ καὶ σ' αὐτὸν ἕνα ἐπισσόδιον ἀνέλπιστο: καθὼς γύριζε ἀπὸ τὴν ἐξερύνησίν του, ἔπεσε μέσα σ' ἕνα λάκκο, καὶ ἦταν σκεπασμένος μὲ κλαδιά. Θὰ τὸν εἶχαν κάνει, δίχως ἄλλο, γὰ νὰ παγιδέψουν κανένα μεγάλο θήραμα.

—Ἐπισημάνω, δὲν ἔχετε τύχη σήμερα, εἶπε ὁ Κοῦ-Σὺ καὶ ἄκουσ' ἡσυχα αὐτὲς τίς ἱστορίας.

Στὸ ἀναμεταξὺ ὁ σωφὲρ εἶχε ἀνάψει τὴ μηχανή του. Οἱ φίλοι μας μῆταν σ' αὐτοκίνητο καὶ ἔφυγαν μ' ἄλη τὴν

ταχύτητα ἀπὸ τὸ χωριὸ αὐτό, διου ἔτραξαν τόσους κινδύνους.

Καθὼς ἔτρεχαν στὸ δρόμο τοῦ δάφους, ὁ Φραγκίσκος ρώτησε τὸν Ἀνναμίτη:

—Μὰ δὲ μοῦ λέτε, κύριε Κοῦ-Σὺ, γιατί αὐτοὶ οἱ ἀγριοί, ἐνῶ στὴν ἀρχὴ φαίνονταν τόσο ἡσυχαιοὶ καὶ καλόβολοι, θύμωσαν ξαφνικὰ τόσο πολὺ, ὥστε ναρθοῦν μὲ τὰ μαχαίρια τους γὰ νὰ μᾶς σφάξουν σὺν ἀρνιά, πάνω στὸ λόφο μὲ τ' ἀγάλματα καὶ τὰ φορεῖα;

Ἐν Ἀνναμίτης ἔδωσε μὴ στὸ μέτωπό του.

—Ἄ! τώρα τὰ καταλαβαίνω εἰς! Ἀγάλματα καὶ φορεῖα εἶπατε;

Ἐν ὁ μηχανικὸς τὸν κοίταξε ἐρωτηματικῶς.

—Τὰ παιδιά μῆταν μέσα στὸ κοιμητήριον, εἶπε ὁ Κοῦ-Σὺ.

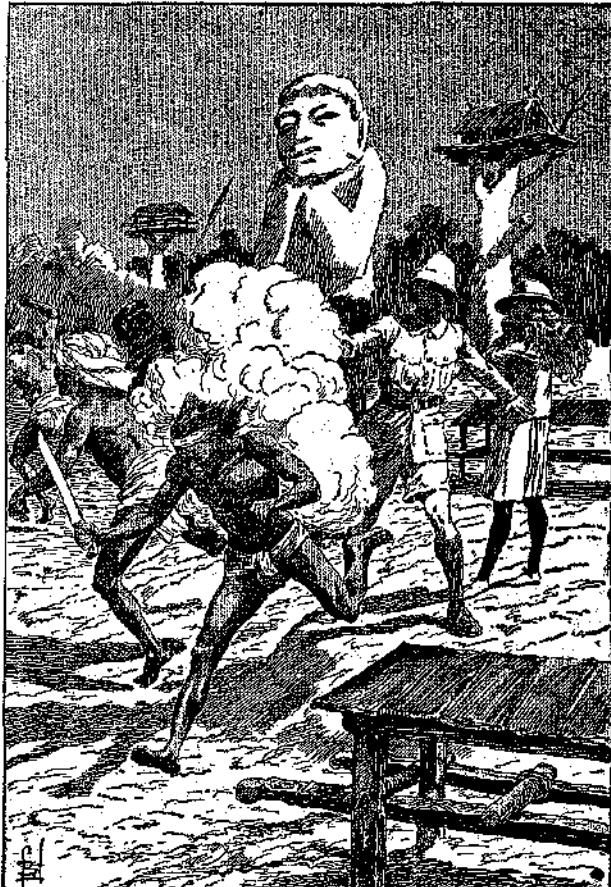
—Ὡστε αὐτὸς ὁ λόφος ἦταν κοιμητήριον;

—Ναί, κι' αὐτὰ καὶ τὰ πῆραν γὰ φορεῖα, εἶναι τὰ στολίδια καὶ βάζουν στοὺς τάφους των.

Κι' ὁ Κοῦ-Σὺ ἐξήγησε στοὺς φίλους μας τί ἀπεριστοφία εἶχαν κάνει νὰ μποῦν μέσα στὸ ἔσθρον τῶν ἀγίων.

—Οἱ Μοῖς, εἶπε, εἶναι πολὺ προληπτικοὶ καὶ πιστοὶ στὴν παραδόσεις τους. Κι' οἱ τάφοι τους ἔχουν σχῆμα φορέων, γιατί ἔλλοι, σὲ κάθε μετανάστευσή τους, ἔπαιρναν μαζί τους καὶ τοὺς νεκροὺς. Κι' ὁ διοικητὴς Δαντέλ σκοτώθηκε ἀπὸ τοὺς ἀγριοί, γιατί τόλμησε νὰ πατήσῃ τὸ κοιμητήριον τους.

Ἡ ἐξήγησιν αὐτὴ ἱκανοποίησε τὸν κ. Καρινὸ καὶ δὲν ἔκαμαν πᾶ λόγος γὰ τὴν περιπέτεια τῶν παιδιῶν. Μόνο καὶ ἔδωσαν τὰ συγχαρητήριά τους στὸ μικρὸ γιὸ τοῦ ἐφευρέτη, γὰ τὴν πρόνοια καὶ εἶχε νὰ πάρῃ μαζί του τὸ παλιὸ ἐκεῖνο πιστόλι καὶ ἂν ἦταν ἀκίνδυνον, ἔμεις ἔκανα τόσο κρότον. Κι' ὁ φίλος μας θὰ ἦταν πολὺ χαρούμενος γὰ τὸ κατόρθωμά του, ἂν δὲν τὸν βασάνιζε μὴ μ-

Ἐνας τρομερὸς κρότος ἀντήχησε... (Σελ. 125, στ. α'.)

στική σκέψη, μία υπαφία ανησυχαστική.
— Γιατί, συλλογίζεσταν ελοένα, ο περιέρχος αυτός Κοδ-Σό δε δέχτηκε να συνοδέψω ούτε τον κ. Καρινό ούτε και μās; Και τί σήμαιναν τα παράξενα νοήματα που έκανε πάνω στο δέντρο; Γιατί, τέλος, ο κ. Καρινό έπεσε μέσα στο λάκκο;

Και πήρε την απόφαση ν' ανακοινώση τις ανησυχίες του στον κ. Καρινό, εδώς μόλις θά βρισκόταν μόνος μαζί του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Η πράσινη λάμψη

Κάποια μεταβολή είχε γίνει στο χαρακτήρα του Φραγκίσκου από την εποχή του έπαισούλου με τους Μετς. Ήταν τώρα λιγότερο χαρούμενος, λιγότερο ξέννοικιστος από πριν κι' ώρες-ώρες φαινόταν απορροφημένος από σκέψεις.

Η Λούση έβλαψε μ' έκπληξη αυτή την αλλαγή και ρωτούσε συχνά τον φίλο της τί τον άνησυχούσε. Έχεινος της άποκρινόταν χαμογελώντας:

— Τί τά θές! Αρχίζω να γερνάω.

Η αλήθεια είναι ότι ο Φραγκίσκος άρχισε τώρα να χάνη την αισιοδοξία που είχε για το μέλλον. Τώρα και τρεις μήνες, από την εποχή που είχαν υπογράψει το συμφωνητικό της εταιρίας σ' ένα συμβολαιογραφείο του Σαίγκόν, ο μηχανικός δεν έκανε πιά λόγια για το μηχανήμα του Ταρτίφ. Όσες φορές ο Φραγκίσκος τούφερνε την κουβέντα, εκείνος άπόφευγε με τρόπο να δώση απάντηση.

Μά έκτός απ' αυτό, άδριστοι φέβοι άρχισαν να κυριεύουν το Φραγκίσκο. Ένοιωθε τριγύρω σάν άόρατα δίχτυα να σφιγγονται ελοένα και να τους παριβάλλουν. Οι μυστηριώδεις αυτές άπειλές άρχισαν από την εποχή που ανακαλύφθηκαν οι ύπουλες ενέργειες του Τροδ-Τιέν. Κι' όταν εξαφανίστηκε αυτός, έκαμε την εμφάνισή του ο γελαστός αυτός και περιποιητικός Κοδ-Σό, που εξαρχής είχε γεννήσει στο Φραγκίσκο δυσπιστία.

Δυστυχώς ο κ. Καρινό έγινε φίλος με τον Κοδ-Σό. Τό παιδί όμως είχε λόγους να τον ύποπτεύεται. Μήπως αυτός δεν είχε παρασέρει τον προστάτη του έκείνο τό βράδυ στο χασισοποιείο; Κι' άρχισε μάλιστα να διακρίνη τ' άποτελέσματα που έφερε η όλιθρία συνθήεια του χασις στο ήθικόν του κ. Καρινό.

Δέν ήταν πιά ο εδθμος και δραστήριος άνθρωπος, που γνωρίσαμε στον «Πάλ-Λεκά». Ο πατέρας της Λούσης περνούσε τώρα ώρες δλάκερες όνειροπολώντας, ξαπλωμένος πάνω στα μαξιλάρια του σαλονιού. Είχε γίνει νευρικός, εδθθμος και για πρώτη φορά στη ζωή του χτύπησε την κόρη του για κάποια παιδική της άταξία. Για όλ' αυτά, δέν είχε δικιο ο Φραγκίσκος να θεωρή ύπεύθυνο τον καταραμένο Άνναμίτη, που είχε μπη μέσα στο σπίτι τους;

Μ' αυτές τις ανησυχίες, πέρασε ο καιρός κι' ήλθε ή μέρα του πρώτου θερινού ήλιοστασίου, που πανηγυρίζεται στην Ίνδοκίνα με μια λαμπρή γιορτή, καλούμενη Γιούν-Κό, ή γιορτή του Δράκοντα.

Ο Δράκοντας, για τους ανατολικούς

αυτοδς λαούς είναι τό τρομερό έργο που τό καθαλίκευον οι οδράνιοι θεοί, για να κατέδουν στη γη των βνητών ανθρώπων. Δι-οργανώνεται πομπή προς τιμή του Δράκοντα κι' έλοι

στολίζουν τό σπίτι τους κι' έχουν τό μέρος τους στη γιορτή του.

Η πομπή βαστάζε όλη την ήμέρα κι' ο πάντοτε ύποχρεωτικός Κοδ-Σό ζήτησε να πάρει τά παιδιά να ιδούνε τό θέαμα. Ο κ. Καρινό, κουρασμένος καθώς ήταν πάντα, δέχτηκε την πρόταση κι' έμπιστεύθηκε τά παιδιά στον Άνναμίτη, που τά πήγε στο Σολόν, για ν' άπολαύσουν τη γιορτή. Τό θέαμα ήταν άρκετά διασκεδαστικό και περιεργό.

Ατέλειωτη σειρά από Άνναμίτες γέμιζε τους δρόμους. Κρατούσαν λάδα-ρα, φανάρια κι' άλλα θρησκευτικά αντικείμενα. Πίσω τους έρχόνταν οι μάγοι, οι Ισρείς, οι μουσικοί. Παιδιά και κορίτσια σχηματίζουν χορωδίες και ψέλνουν, ενώ σ' όλα τά σπίτια τρώνε και πίνουν, μά δέν έσχνούν ν' άναφούν κεριά στις έκκλησιές και να παρακαλέσουν τό Δράκοντα να δεχθεί καλός και να φέρει την εδδαμονία στο νέο χρόνο.

Τά παιδιά κι' ο δδθγός τους γόρισαν κατά τό βράδυ στο σπίτι, άφου διασκεδάσαν άρκετά. Ο κ. Καρινό είπε ότι θάβγαине κι' αυτός μαζί με τον Κοδ-Σό για να ιδεί τη φωταγώγηση. Μά έβωσε την άδεια στη δασκάλα της Λούσης ναφίσει τά παιδιά στον κήπο, για να ιδούν κι' αυτά τη λαμπροδοξία. (Ακολουθεί)

ΜΙΧ. Α. ΣΤΑΖΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

— Έίδες λοιπόν; (Σελ. 128, στ. α')

25Η ΜΑΡΤΙΟΥ

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ΚΩΣΤΑΚΗΣ, πλουσίπαιδο, 12 ετών.
ΓΙΑΝΝΗΣ, 13 ετών, φτωχό γειτονόπουλο.
ΕΥΑΝΔΡΟΣ, μεγαλύτερος άδελφός του Κωστάκη.

Κωστάκης, μόνος, κάθεται μπροστά σ' ένα τραπέζι και διαβάζει όργανα σ' ένα βιβλίο. — Πώς μάς θωρείς, άκίνητος; . . . Που τρέχει ο λογισμός σου... τα φτωγά σου τά όνειρα; . . . Γιατί στο μετωπό σου... Ούφ, τί δύσκολο που είναι! . . . (Γυρίζει τη σελίδα). Και τί μεγάλο! . . . Ποιό δά θά τό μάθω άπέξω! . . . (Έξακολουθεί). . . να μη φτωγώνουν, Γέροντα, τόσες χρυσές άχτίδες. . . (Διακόπτεται).
Ευάνδρος, μπαίνει ζωηρά. — Κωστάκη, έσύ που πήρες τό κόκκινο μολύβι μου;
Κωστάκης. — Ναι... σου χρειάζεται;
Ευάνδρος. — Τώρα όχι. Άλλά τόχασα κι' ήθελα να ιδώ που βρισκείται. . .

Κωστάκης. — Έδώ είναι. Άφρηό μου το, καίμενε. Θά κοινωνήσω, σ' αυτό τό ποιήμα που μελετώ για να τό άπαγγέλω την 25η Μαρτίου, όσες λέξεις πρέπει να τονισθούν περισσότερο. . .
Ευάνδρος, χαμογελά. — Ποιός σου έμαθε αυτή τη μέθοδο;
Κωστάκης. — Ένας συμμαθητής μου. Μου έδειξε τό ποιήμα που θάπαγγείλω. Οι μισές τουλάχιστο λέξεις ήταν κοινωνισμένες, άλλες μά μία γραμμίτσα, άλλες με δύο, άλλες με τρεις.

Ευάνδρος. — Αναλόγως με τη δύναμη που πρέπει να βάζη σε κάθε λέξη, ή;
Κωστάκης. — Ναι, βέβαια... με τό χρώμα.
Ευάνδρος. — Και σ' ό τό δοκίμασες αυτό;
Κωστάκης. — Άκόμα... Άσε πρώτα να διαβάσω τό ποιήμα δυο-τρεις φορές, να ιδώ ποιές λέξεις θά τονίσω περισσότερο και ποιές λιγότερο. . .
Ευάνδρος. — Μ' αυτή, που φαίνεται, είναι όλη ή δυσκολία. Κ' άμα βρης έσύ αυτές τις λέξεις, τό κοκκίνισμα δέν είναι πιά περιττό;

Κωστάκης, κοιτώντας τό κεφάλι του. — Έτσι μου φαίνεται και μένα... Άλλά μόνος μου δέν θά τό καταφέρω ποτέ. Μου τό διαβάζεις έσύ, Ευάνδρος, μία στιγμή, έτσι έμφραστικά, για να ιδώ ποιές λέξεις. . .
Ευάνδρος, τον διακόπτει. — Δέν έχω καιρό, Κωστάκη μου! Κι' έπειτα... δέν είμαι πολύ δυνατός στην έμφραστική άνάγνωση... Άπαγγελία δέν ξέρω καθόλου! Θά σου δώσω όμως μία συμβολή. Ο Γιάννης, τό γειτονόπουλο, άπαγγέλλει θαυμάσια.

Κωστάκης. — Που τό ξέρεις;
Ευάνδρος. — Τόν άκουσα μία μέρα, από τό παράθυρο, που γυμναζόταν κι' έμεινα έκστατικός. Σά βεβαίω! Τό Γιάννη να παρακαλέσουμε να σου διαβάση μία δυο φορές τό ποιήμα σου. Θάρθ' ή τώρα-δά να μου φέρη ένα βιβλίο που τό δάνεισα και να πάρη άλλο. Θέλεις να σου τον στείλω;
Κωστάκης, ζωηρά. — Ναι, ναί! . . . Άφου λές πως ξέρει τόσο καλά... Θά με ύποχρεώσης! . . .
Ευάνδρος. — Καλά. Άμα έρθη, θά σου τον στείλω. (Βγαίνει).

Κωστάκης, μόνος, σκύβει πάλι στο βιβλίο του. — «... τόσες χρυσές άχτίδες, όσες μάς δίγει ή όψη σου παρηγοριές κι' έλπίδες;...» (Σκέπτεται). Ο Γιάννης! Δέν τόξερα, ούτε θά τό φανταζόμουν... Που την έμαθε αυτός την άπαγγελία; . . . Ένα παιδί από τόσο ταπεινή οίκογένεια! . . . Ο Ευάνδρος του δανείζει και βιβλία... Έχει φίλιες μαζί του... Θά του βρώσκω λοιπόν κι' άλλα προσηρήματα... Μου φαίνεται πως είναι σε μεγαλύτερη τάξη από μένα, ένώ έχουμε την ίδια ήλικία... Φαντάσου, ένα φτωχό παιδί... (Σκέπτεται λίγο, κι' άξαφνα μ' άλλο τόνο.) Ούφ, δέ βαριέσαι! Ο Ευάνδρος ένθουσιάζεται συχνά χωρίς λόγο... Δέν πιστεύω να ξέρη κι' αυτός ο Γιάννης περισσότερο από μένα! . . . Ο,τι κάμω μόνος μου! (Σκύβει πάλι στο βιβλίο του.) «Τό μάγαρο μένει βουβό και θανά μένει άκάμα... (Μορμουρίζει μερικά λόγια κ' έπειτα δυνατά.) «Χτυπάτε Πολεμάχου!» (Κτυπών την πόρτα. Διακόπτεται). Έμπρός!

Γιάννης, μπαίνει σιμνά κι' ευγενικά. — Καλημέρα, κύριε Κωστάκη...
Κωστάκης, σοβαρά λιγάκι, με άξιοπρέπεια. — Α, καλόστον!
Γιάννης. — Ο κύριος Ευάνδρος μου είπε...
Κωστάκης. — Ναι, ναί... Ηθελα να μου κάνης τη χάρη να διαβάσης μία φορά τό ποιήμα μου, να ιδώ... πως τό χρωματίζεις έσύ; Άλλοίωτικά άραγε από μένα; . . .
Γιάννης. — Ευχαριστός. Τί ποιήμα είναι;
Κωστάκης. — Του Βαλαωρίτη, στον Πατριάρχη.
Γιάννης. — Α! τό ξέρω άπέξω!
Κωστάκης. — Σου τόχαν βάλει ποτέ να τό άπαγγείλης; . . .
Γιάννης. — Όχι, άλλα έτσι... Τό είχε τό βιβλίο μου... μου άρρεσε... μου άρεσε πολύ... τό διάβασα μερικάς φορές και τό άποστήθισα.
Κωστάκης, εκπληκτος. — Χωρίς καμιά ύποχρέωση; . . . Άποστήθισες κοτζά-ποιήμα; Περιεργό!
Γιάννης, χαμογελά. — Άφου μου άρεσε; Μαθαίνει κανείς τόσο εύκολα ένα ποιήμα που του άρέσει, που τό αισθάνεται! . . .
Κωστάκης, σηκώνεται. — Καλά, καλά. Πές μου το τώρα μία φορά... Άπ' την αρχή. «Πώς μάς θωρείς άκίνητος;» Έμπρός!
Γιάννης, έτοιμάζεται. — Αυτό τό ποιήμα, ξέρεις, ο Βαλαωρίτης τό άπήγγειλε ο ίδιος, όταν έγειναν τάποκαλυπτήρια του άνδράντης του Πατριάρχη... άπέξω από τό Πανεπιστήμιο...
Κωστάκης. — Τό ξέρω, τό ξέρω.
Γιάννης. — Άς ύποθέσουμε λοιπόν πως είπ' (δίν' η πρός μία διεύθυνση μπροστά του) είναι τό άγαλμα. Αυτή τη στιγμή τό ξεσκινάζουν... Τό βλέπω... Μου κάνει έντύπωση, ή; . . . Η μορφή του Πατριάρχη άκίνητος, σκαπτική, σκαπτή. Κι' άπορώ: (Δίνοντας αυτά, παίρνει μία στάση σά νάταν πραγματικώς μπροστά στο άγαλμα, κι' άρχίζει με μία όραία άπαγγελία.)

«Όσες μάς δίγει ή όψη σου παρηγοριές [κι' έλπίδες;]»
Κωστάκης, από μέσα του, ένφ' ο Γιάννης άπαγγέλλει άκόμα τον τελευταίο στίχο. — Θε μου! Ποτέ έγώ δέ θά τόλεγα έτσι όραία! (Στον Γιάννη.) Άραξεί! Έτσι άπαράλλαχτα τό χρωματίζω κι' έγώ. Αυτό μόνο ήθελα να ιδώ. Σ' ευχαριστώ πολύ.

Γιάννης, σαστισμένος. — Δέ θέλεις να ξεκολουδήσω;
Κωστάκης. — Όχι, περιττό. Έτσι, σου είπα, τό ξέρω κ' έγώ.
Γιάννης. — Μά ο κ. Ευάνδρος...
Κωστάκης. — Άς τον να λέη τον Ευάνδρο! Αυτός πιά νομίζει πως έγώ δέν είμαι λιανός για τίποτα!

Γιάννης, μ' ευγενική διαμαρτυρία. — «Α, δέν τό πιστεύω!»
Κωστάκης. — Επιστέλους αυτά τά πράγματα τό ξέρω και τά αισθάνομαι καλύτερα από τον καθένα! . . . Ένα πατριωτικό, ένα ήρωικό ποιήμα στην 25 Μαρτίου... μά ποιός άλλος θά τό αισθάνοταν και θά τόλεγε καλύτερα από μένα που είμαι, από μητέρα, τρισεγγονος του Καραϊσκάκη; Μάλιστα! του στρατηγού Καραϊσκάκη, του μεγάλου Καραϊσκάκη, — Καραϊσκάκη μ' άρχηγέ και πρώτε καπετάνιε, — αιδού!
Γιάννης, με άρελή θαυμασμό. — Δέν τόξερα πως είσαι... τρισεγγονος του Καραϊσκάκη! Η οίκογένειά σας...
Κωστάκης. — Ναι, ή οίκογένειά μας έχει άλλο όνομα' άλλα σου είπα, από μητέρα.

Γιάννης. — Έννοώ... Τρισεγγονος του Καραϊσκάκη! (Τον κοιτάζει έκστατικός. Μικρή πάση.)
Κωστάκης. — Βλέπεις λοιπόν; . . . Και να σου λέη ο κ. Ευάνδρος πως έπρεπε νάρθης έσύ να μου δείξης, να με μάθης, πως να πώ ένα ποιήμα που λέει μέσα όλο για Καραϊσκάκη! Γιατί δέν πιστεύω δά νασαι και σ' τρισεγγονος κανενός απ' αυτούς;

Γιάννης. — Όχι βέβαια! Έγώ, όχι... Άλλά τί σημαίνει; . . . Την Έπανάσταση του 21 τη θαομάζω όπως κάθε άλλος κι' άγαπώ, λατρεύω αυτούς τους ήρωες που μάς χάρισαν την Έλευθερία...
Κωστάκης. — Και με τί δικαίωμα, άφου όμολογείς ότι δέν κατάγεται από κανένα; Τί σχέση έχεις έσύ; Οι πρόγονοί σου έόνα πολέμησαν στην Έπανάσταση; Τους άναφέρει ή 'Ιστορία; Και μπορείς να κανχάσαι πως ρέει στις φλέβες σου τό αίμα δοξαμένον ήρώων και άρχηγών;
Ευάνδρος, μπαίνει άξαφνα κι' άναείει τά τελευταία λόγια του Κωστάκη. — Πώς; Γιάννης, που δέν έχει ιδεί άκόμα τον Ευάνδρο. — Μπορεί να μην άναφέρει ή 'Ιστορία τους δικούς μου πρόγονους, άλλα κι' αυτοί πολέμησαν στην Έπανάσταση. Δέν ήταν άρχηγοί και πρώτοι καπετάνιοι, ήταν όμως στρατιώτες. Τό ξέρω.

Ευάνδρος, τρωχαστά. — Πολύ σωστά! Μά τί, ο άδελφοπούλης μου άρχισε πάλι τις παρρηγιές του;
Γιάννης, στον Ευάνδρο. — Μου λέει ότι αισθάνεται περισσότερο από μένα τά ποιήματα που όμνουν την Έπανάσταση και τους ήρωές της, γιατί είναι τρισεγγονος του Καραϊσκάκη.
Ευάνδρος. — Έχει μεγάλη λάθος ο κ. Κωστάκης! Άν αυτός είναι τρισεγγονος

του Καραϊσκάκη, — και είναι, αυτό δέν του τό άμφισβητεί κανένας, — έσύ είσαι τρισεγγονος του Ά γ γ ώ σ τ ο υ Σ τ ρ α τ ι ώ τ η ο υ. Ναι, ναί! Όλοι οι Έλληνες, όσοι μπορούσαν να φέρουν όπλα, πολέμησαν στην Έπανάσταση! Και τι θάκαναν οι άρχηγοί, οι καπεταναίοι, άν δέν είχαν τους πιστούς και γενναίους αυτούς στρατιώτες; — Δέν μου είπες, Γιάννη, πως ή οίκογένειά σου κατάγεται από τό Σούλι;

Γιάννης. — Μάλιστα! Ο παππούς ήταν Σουλιώτης.
Ευάνδρος. — Ορίσαι! Και ποιός Σουλιώτης δέν πολέμησε για την Έλευθερία, και στην Έπανάσταση και πρωύτερα και κατόπι; Έπρεπε δηλαδή να λέγεται Τζαβέλλας; Πόσοι άνώνημοι, άγνωστοι, έχσαν τό αίμα τους για την πατρίδα ή έκαμαν στον πόλεμο ήρωαίμους που δέν τους άναφέρει ή 'Ιστορία! Και ξέρεις, Κωστάκη, γιατί ή 'Ιστορία δέν άναφέρει όλους αυτούς τους ήρωαίμους; Γιατί είναι τόσο πολλοί, που θά χρειαζόταν δλάκερος τόμος για την έκθεση μιάς μόνο μάχης! Άλλά τί σημαίνει; Κάθε οίκογένεια σχεδόν ξέρει και θυμάται τά όνόματα τέτοιων δικών της άφανών ήρώων. Πολλές οίκογένειες μάλιστα έχουν και χαρτιά, πιστοποιητικά με ύπογραφές άρχηγών, μετάλλια, πολεμικούς σταυρούς, παλιά όπλα. Τί, μόνο, νομίζεις, οι Καραϊσκάκιδες κ' οι Μιαούλιδες τάχουν αυτά;

Γιάννης. — Κ' έγώ ξέρω καλά πως ένας πρόγονός μου ήταν στρατιώτης του Κολοκοτρώνη και σκοτώθηκε στον πόλεμο. Τό λέγε ο παππούς...
Ευάνδρος. — Νά, ο Άγνωστος Στρατιώτης! . . . (Στον Κωστάκη.) Έλα, τρισεγγονο του Καραϊσκάκη! Δόσε τό χέρι σου στον τρισεγγονο του Άγνωστου Στρατιώτου και ζήτησε του συγγώνη για κάποιάτα πράγματα που του είπες πρωύτερα! . . . Όλοι οι Έλληνες πολέμησαν τότε για την Έλλάδα. Κι' έλοι οι άπόγονοί τους, τό ίδιο τους αισθάνονται, τό ίδιο είναι περήφανοι γι' αυτούς και τό ίδιο θέλουν να τους μιμηθούν. Κι όπως ο Καραϊσκάκης ή ο Κολοκοτρώνης δέν θάκανε τίποτα χωρίς τον Άγνωστο Στρατιώτη, έτσι και σήμερα, έτσι κι' αύριο, ένας άπόγονος ξεκινάω δέν θάκανε τίποτα χωρίς τον άπόγονο αυτούου.
Κωστάκης, με κάποια συγκίνηση, δίγει τό χέρι του στο Γιάννη. — Σ' ευχαριστώ, Γιάννη, που... που μου έδειξες πως να παγγέλω καλύτερα τό ποιήμα μου.
Ευάνδρος. — Αλήθεια; Σου έδειξε; Κωστάκης. — Ναι. Με τη διαφορά πως έγώ δέν θά μπορούσα ποτέ να τό άπαγγέλω έτσι. Θά προσπαθήσω, άλλα δέν θά μπόρσω... Πραγματικώς, ο Γιάννης τό αισθάνεται περισσότερο από μένα.
Ευάνδρος. — Κι' ός μην είναι τρισεγγονος του Καραϊσκάκη, ή;
Κωστάκης. — Μά δέν είπες πως είναι του Άγνωστου Στρατιώτου;
Ευάνδρος. — Ναι, ναί! Και ποιός ξέρει! Οι άπόγονοί του. Άγνωστου Στρατιώτου μπορεί να μη λέψ λόγια, άλλα δέν αισθάνονται περισσότερο από μερικάς φαντασμένους τη φιλοπατρία, τό καθήκον, την άνδρεία, την άρετή!

Α δ λ α τ ι α
[Από τον Β' τόμο του «Παιδικό θέατρο»]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΒΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΡΙΚΥΜΙΑ

Γ'αρθ. 'Εγνε. 861
Τα κύματα κάρφωστα
έσπυον στην παραλία
κι' οι γλάροι από τον κρότο τους
φοβούναι και πικούν...

Και μιά βαρκούλα στ' άνοιχτά
μέ το πανί άνοιχμένο,
παλεύει με τα κύματα
που τήνε τριγυρίζουν...

Κόρη του Βυζαντίου

Η ΣΥΧΩΡΕΣΗ

Γ'αρθ. 'Εγνε. 731

Κουρασμένος πιά από το μεγάλο
ταξίδι της ζωής του,
ο Γέρο-Νικόλας φαίνεται νάβγαλε κλάση
για το τελευταίο πιά λιμάνι...

Αρρωστος, ξεπλωμένος στο
κρεβάτι, παλεύει ώσπου με το
χάρο. Τα κάταρα του μαλλιά,
το ρυτιδωμένο του πρόσωπο δείχνουν...

Μια μέρα λοιπόν, έκει που τα
παιδιά του σχολείου του κ. Βασιλάκη
κάνουν διάλειμμα, βλέπουν...

Μια μέρα λοιπόν, έκει που τα
παιδιά του σχολείου του κ. Βασιλάκη
κάνουν διάλειμμα, βλέπουν...

Μια μέρα λοιπόν, έκει που τα
παιδιά του σχολείου του κ. Βασιλάκη
κάνουν διάλειμμα, βλέπουν...

Μια μέρα λοιπόν, έκει που τα
παιδιά του σχολείου του κ. Βασιλάκη
κάνουν διάλειμμα, βλέπουν...

Μια μέρα λοιπόν, έκει που τα
παιδιά του σχολείου του κ. Βασιλάκη
κάνουν διάλειμμα, βλέπουν...

Μένη έκείνη σιωπή άκούστηκε
ο σκύλος να γαυγίζει και συγχρό-
νως περπατάει στην αλλη...
Η κόρη σε λίγο άνοίγεται και κά-
ποιος μπαίνει... Άνοιγει με κόπο
τα μάτια ο γέρος...

Ο Γέρο Νικόλας πέθανε ετυ-
χωμένως.

Μορέλλα

Ο ΔΙΑΒΟΛΟΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΘΗΚΕ

Γ'αρθ. 'Εγνε. 741

Μια φορά κι 'έναν καιρό,
ο Δαυβόλος άκουσε να γίνεται πολύς
λόγος για τα παιδιά. Άκουσε
δηλ. να λένε ότι είναι άκακα,
ακανθαλιάρικα — όχι όλα, μιά
φορά τα περισσότερα, — ότι συ-
χίζον τες μαϊμάδες τους, ότι
τρώνε ξύλο και δέ βάζουν γνώση...

Ο ΚΑΜΠΟΥΡΗΣ

Γ'αρθ. 'Εγνε. 761

Χωρίς άλλο, θα νομίστηκε πως
θα σάς διηγήθω για κανέναν άν-
θρώπου που τον άδίκιστος ή φισή.
'Α, μπά! μίν περιμένετε τέτοιο
παράδειγμα. Ο Καμπούρης μου ήταν
ένα πουλάκι ή καλύτερα ένα κοτό-
πουλο, που παράδοξα, ένώ όλα
τα πουλάκια της κλάσας μας
μεγαλάναν, αυτό καμπούρησε και
γενόταν στρογγυλό. Μ'όλα αυτά
έμεινε τον άγαπούτα μου. Κάθε
πρωί όταν ή ύπνερτρία έφαινε
φαι σεις κότρες, αυτός έβγαυε
κι' έρχόταν επάνω.

Και πρώτα-πρώτα καθόριζε
δλα τα ψήφουλα που έπεφταν
από το πρόγευμα, σαν την καλύτερη
σκούπα, ύστερα πήδουσε
στην ποδιά μας και τον γεμίζαμε
με γίλια χάδια.

Ο καϊμένος είχε βρει την έσ-
πορτα άνοιχτή κι' έβγαζε βόλτες
στο δρόμο, όπου τα παλιόπαιδα
τον άρχισαν με τις πέρες.
Τόν κυλίσαμε σ' ένα πανί, το
κάναμε μπάνιο α ποδαράκια του,
μα το φτωχό το πουλάκι δεν μπό-
ρεσε ν' άνδξη από τους πόνοους.
Μιάς κοίταξε δυο τρεις φορές πα-
ρακουνημένα κι' έπειτα ξεψύχισε.
Δέν θα πιστέψετε πόσο έλα-
ψα! Μά τον άγαπούτα μου τόσο
πολύ τον καϊμένο τον Καμπούρη!

ΧΙΩΤΙΚΟ

Γ'αρθ. 'Εγνε. 791

Ένας Λιθονομοδης άφάρρευε
μέ τον πατέρα του. Βλέποντας
το δικό του πόδι μέσ' στη θά-
λασσα, εδάραρε πως ήταν φάρι
και το καμάκωψε. Μιά έπόνους
και λέει του πατέρα του:
— 'Ε, τούρη, άμα καμακώψω
φάρι, τρέμ' καρδιά τρέμ' πο-
ρδίν;

Κι' ο πατέρας του που κατά
λαβα:

— Άχου, γιούκα μου, έκομά-
κωψες το πορδί σου!!

— Άστρεος, Άράστης
(Διασκηνή)

ΧΑΡΟΜΕΝΗ

Γ'αρθ. 'Εγνε. 791

Τάμαθες, Γεώργιο; Ο καϊ-
μένος ο Χαρούλας έπαθε κατα-
ράκη.

Κι' ο έξιπνος Γεώργιος που νο-
μίζει πως τον μοροιδεύουν:

— Μπα, δέν είναι τίποτα σπου-
δαίο. Έγώ πέρον, τέτοιο καιρό,
έπαθα... λίμνη!

Αίμιλιος 'Εαρινός

ΥΠΟΜΝΗΣΕΙΣ

Με το 1ο φύλλο της 6ης Δε-
κεμβρίου άρχισε το 45ον έτος κι'
ο 83ος τόμος της Β Παρισίου
της «Διαπλάσεως». Εκείνοι που
ή συνδρομή των έληξε, στείλατε
να την άναγεθούν. Και δος δέν
έστειλαν άκόμη το συμπληρωμα-
τικό συνδρομής του 1926, παρα-
καλούνται να το στείλουν μαζί,
σύνφωνα με τη δήλωση του
26ου φύλλου.

Η ισχύς όλων των Ψευδο-
νύμων του 1926 έληξε πλέον.
Όσοι θέλουν να έχουν το ίδιο
ψευδώνυμο και κατά το 1926,
πρέπει να το άναγεθούν το
ταχύτερον, διότι κατά τον Κανό-
νισμον να μη άναγεθώτα έως
τόρα ψευδώνυμα είναι έλεύθε-
ρα και θα τα δίδω εις όποιον
τά ζητήσθ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΗ

Ο καϊμένος είχε βρει την έσ-
πορτα άνοιχτή κι' έβγαζε βόλτες
στο δρόμο, όπου τα παλιόπαιδα
τον άρχισαν με τις πέρες.
Τόν κυλίσαμε σ' ένα πανί, το
κάναμε μπάνιο α ποδαράκια του,
μα το φτωχό το πουλάκι δεν μπό-
ρεσε ν' άνδξη από τους πόνοους.
Μιάς κοίταξε δυο τρεις φορές πα-
ρακουνημένα κι' έπειτα ξεψύχισε.
Δέν θα πιστέψετε πόσο έλα-
ψα! Μά τον άγαπούτα μου τόσο
πολύ τον καϊμένο τον Καμπούρη!

ΒΟΔΙ ΚΙ' ΕΓΩ, ΒΟΔΙ ΚΙ' ΕΣΤ

Γ'αρθ. 'Εγνε. 791

Μιά Πυργιανή ρώτησε μιά
μέρα μιά φιλινάδα της άρραβα-
νισμένης:

— Πότε θα παντρευτείς;

— Γην Τουριακή, ειπε κεινη.

— Το' εώ την Άλλην Τουρια-
κή;

— Το' είναι θα σφάξης; ρώ-
τησε ή δεύτερη.

— Βούιν (βούδι) της άπάντης
ή πρώτη.

— Έκούτε, βούιν το' εώ, βούιν
το' εώ!!

Διαμαντίστρα

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Άκουσε, Κάνια. Άν έρθη
ιπόθεση, σε στείλει ο Χριστός
και ο κόρακας, πικόν από τους
δυο θα βγάλει έξω;

Κι' ή Κάνια ασυλόγηστα:

— Μά θέλει και ρώτημα; Θα
βγάλω τον κόρακα!

Χαρομένη

Γ'αρθ. 'Εγνε. 791

Τάμαθες, Γεώργιο; Ο καϊ-
μένος ο Χαρούλας έπαθε κατα-
ράκη.

Κι' ο έξιπνος Γεώργιος που νο-
μίζει πως τον μοροιδεύουν:

— Μπα, δέν είναι τίποτα σπου-
δαίο. Έγώ πέρον, τέτοιο καιρό,
έπαθα... λίμνη!

Αίμιλιος 'Εαρινός

ΥΠΟΜΝΗΣΕΙΣ

Με το 1ο φύλλο της 6ης Δε-
κεμβρίου άρχισε το 45ον έτος κι'
ο 83ος τόμος της Β Παρισίου
της «Διαπλάσεως». Εκείνοι που
ή συνδρομή των έληξε, στείλατε
να την άναγεθούν. Και δος δέν
έστειλαν άκόμη το συμπληρωμα-
τικό συνδρομής του 1926, παρα-
καλούνται να το στείλουν μαζί,
σύνφωνα με τη δήλωση του
26ου φύλλου.

Η ισχύς όλων των Ψευδο-
νύμων του 1926 έληξε πλέον.
Όσοι θέλουν να έχουν το ίδιο
ψευδώνυμο και κατά το 1926,
πρέπει να το άναγεθούν το
ταχύτερον, διότι κατά τον Κανό-
νισμον να μη άναγεθώτα έως
τόρα ψευδώνυμα είναι έλεύθε-
ρα και θα τα δίδω εις όποιον
τά ζητήσθ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΗ

ΑΛΗΘΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,"

Αθήναι, 38 εδός Εβρουλίαν
την 16 Μαρτίου 1926

ΜΕ το φύλλο τοστω, οι συνδρο-
μηται των Άθηνών, του Παιραιώς
και των Παριζίων θα λάβουν το
πρόγραμμα της παραστάσεως που
θα δοθή στο θέατρο «Διονύσια» το
άπόγευμα του ερχομένου Σεπτεμ-
ριου, για το Μνημείο του Πο-
λέμου. Παρτίτο να σάς πω αυτά
που σάς έλπιζα. Όσοι μπορείτε,
έλιψω να δημοσιώσετε την παρα-
στάση που ε σκοπός της είναι να
ένισχυση τον έρανό μας. Εισιτήρια,
από σήμερα, βρίσκете εις το Γρα-
φείο μου, εις σέ ταχυτο του θέα-
τρου «Διονύσια».

Τα γραμματικά αυτά της Ζευ-
λέτας δέν αντιγράφω εδω εδόνλη-
ρα. Είναι πραγματικώς ένα πρό-
το παιδικό γράμματος, με έπιλο,
φυσικώτατο ύφος, χωρίς καμιά επι-
τήρηση, καμιά προσποίηση. Έτσι
μάζεσε να μού γράψουν οι φίλοι
μου, καθένας όπως σκέπτεται, όπως
αισθάνεται κι' όπως έξρει. Για δια-
κόστε:

«Άγαπητή μου Διάπλαση, Πι-
στέω θε σκέπτομαι ότι είμαι ένα
κοριτσάκι που παραβαίνει τις όπο-
σότητες του, άφες σου ελα υπο-
σχεθεί ότι θα είμαι άπό τα κα-
λύτερα σου παιδιά και θα σου γρά-
φω κάθε εδωμάδα, άλλ' από τότε
που έβγαυ συνδρομητήριό σου μόνο
δυο φορές σου έγραφα. Να μην τό
σκέπτεσαι δυος αυτό, γιατί, όπως σου
είπα και άλλους, έχω πάρα πολλά
μυήματα. Και μη νομίζεις πως σε
έγγασα ή πως δέν σε άγαπώ. Ά,
άπανταίως μάλιστα!

«Έμμερα ή έδωλοβλα μου έπαίξε
μέ το τόπι της ενθ ενθ έγραφα
τις λέσεις κι' έπες το τόπι της
άπνης σε μελανοχόλο και μού
μουτζούρωσε ένα λουόχαρτο. Σε
παρακαλώ να με συγχωρήσης.

«Σε εσοκλίτω μερικά ποιημα-
τάκια για την Σ. Σ. Σ., ένα Παι-
δικόν Πνεύμα και θρ. 2,60 για λυ-
σόχαρτο.

«Κοίταξα το ρολόγι. Έξη παρ-
άποια κλάμα. Πότε πότες ή άρα!
Κι' ενθ που πρέπει να μισή έξη
στο 02α;... Κι' ύστερα πως να
σου γράφω συχνά! — Με πολλήν
άγάπη, Ζουλέκια.»

(Σημειώστε ότι το γράμμα της
μικρής μου φίλης ενθ εις όπως τό
βλέπετε: χωρίς κανένα ορθογρα-
φικό λάθος, το ελάχιστο και με
τη σιγή όπως πρέπει, χωρίς να
λαίψη πουθενά ούτε ένα κόμμα. Ναί,
ή Ζουλέκια γράφει όπως σκέπτε-
ται, όπως αισθάνεται κι' όπως έξ-
ρει, — αλλά έξρει κούλα, αθηή
είναι ή αλήθεια.)

Αιματοβαμμένη Δόξα, διάβασα
το φθινοπωρινό ποίημά σου, που
μω το έστειλεις άνο για να σου
πω την ιδέα μου. Δοκίμω μω άρεσε.
Έχει έκείνη την ποιητική «ειδι-
καση» που είναι το κυριότερο. Δέν
έχει όμως ούτε τίχνη στη σπαυο-
γία, ούτε άκριβεια στην πράγμα-
τογνοσία. Στην ηλικία σου, πολύ
φυσικά και τα δού. Με τον καιρό
θα μάθεις τα πράγματα, θα μάθεις να
κάνεις και τεχνικούς στίχους.

Χάρηκα πολύ, Μανόν, που έκα-
μας την άρχη κι' έλιψω να έξακο-
λουθήσει. Ναί, πολύ ουστή ή ιδέα
σου ότι σήμερα πρέπει να έργά-
ζονται όλοι, άντρες και γυναίκες,
όπως και σε, που χωρίς να έχης
και τόση άνδξη, έργάζεσαι στο
γραφείο του πατέρα σου. Κάνεις
κάμια έξω πάνα, πηγαίνεις και στη
Γαλλική Άκαδημία. Μ' έλα αθηή
βρίσκεις καιρό και για νοικοκυριό,
— άπαραιτήτο βέβαια για τί γυ-
ναίκα, — που σκεμναι. ότι είσαι
έξαιρετικά εργατικό κοριτσιό και σε
συχαίρω. Φίλος μου την έδωλο-
βλα σου που φέτο προσεδόστης
στο... «Σεπτερίνο Χέρι» και στον
«Τζάκ». Κι' ε κ. Φαίδων σ' άχα-
ριστείτε πολύ για αυτό που γράφετε.

Απανταίως, Δοξασμένη Σου-
στανέλλα, αυτό είναι πρόβλημα κο-
ινό. Οι περισσότεροι δηλαδή που
μαθαίνουν με την γλώσσα φιλο-
λογικώς, με βιβλία, δυσκολεύονται
να τη μιλήσουν. Γι' αυτό χρειάζεσαι
διατήρη μάθημα, πρακτικό, και
το καλύτερο βέβαια είναι να μα-
θαίνω κανείς γαλλικά σε γαλλικό
σχολείο, ιταλικά σε ιταλικό και
καθετίς. Πολύ άρατα, βλέπω, έχεις
καταρτίσει τη βελιόθηή σου, ελ-
ληνική και γαλλική. Όσο για τοδ
έργατικό συγγραφέα, δέν έξρει να
διδάχθω έκδοση με καίμενο, με με-
τάφραση και με σχολία. Άλλά σε
πώ έξρει γαλλικά, μπορείς να
βρής στο γαλλικό τέτοιας ένδουσε.

Πολύ ουστή, Μηλολόγησι: α-
ίσθημα πάνα, πρέπει να λέμε, αίσθημα
φύχους, αίσθημα ζήτησης κτλ. και
συναίσθημα άγάπης, συναίσθημα μί-
σεως, συναίσθημα εθνομονής κτλ.
Αθηή είναι ή επιστημονική ή ποέ-
μα δίκριση, ή κριολογία, και δέν
άπαιτείται λάθος όταν μιλά κανείς
επιστημονικά. Άλλά στην κοινή
μας γλώσσα, συχίζονται τα α-
ισθήματα με τα συναίσθηματα, και
μω φαίνεται πως άδικαίρτως μπο-
ρεί κανείς να μεταχειρίζεται την
ιδέα λέξη και για τα δυο: αίσθημα
φύχους, αίσθημα άγάπης. Άν θέ-
λης μάλιστα, από παρατήρηση βέ-
βαια, έπακράτως να λέμε συνα-
ισθήματα τα αισθήματα: «συναίσθη-
μα πάνα». Έτσι ένομαζέται κι'
«αίσθηματίας» έκείνος που έχη εθ-
νομικά συναίσθηματα και στο τέλος
των επιστολών γράφομε: «δαχθήτε
την έκφραση των καλύτερων μου
αισθημάτων. Δέν νομίζεις πως θέ-
τα σολοστικό, αν έγραφε κανείς
«συναισθημάτων»; Γι' αυτό σου
είπα ή άσπτηρή δίκριση γίνεται
μόνο στην επιστημονική γλώσσα.

Αυτό, Έλληνική Δόξα, συνέθη
έπειθή, όταν έσταλεις τη Συλλογή
σου, δέν σου είξε ηκριβιά άκόμη το
ψευδώνυμο. Άλλά με αυτό θα έξα-
κολούθησθ ή δημοσίωση και με
αυτό θάναπερθησθ σάπονηλάματα.
Έπιστημονικά βιβλία σε λαίκα γλώ-
σσα ελάχιστα βήγαυ ως τάνα και τα
περισσότερα έχουν εζωνήληθη. Γι' αθηή
Βελιόθηή σας να τα παίρνετε
στην καθρέφουσα, άρακι βέβαια τα
ίδια τα βιβλία να είναι λαίκα, —
επιστημονικά δηλαδή εκλαϊκευμένα,
— όπως ή «Αστρονομία» του Φλαμ-
μυρίων. Όσο για τίς μεταφράσεις
των αρχαίων, έξαιρετικά. Όταν
δηλαδή ή έμμεστη μετάφραση είναι
καλή, — σαν του Πάλλη της «Ι-

λιάδος», σάνητο Γρεπάρη των τρα-
γοιδιών του Αισχύλου κτλ. — πρέ-
πει βέβαια να προτιμάται. Άλλ' από
μιά κακή έμμεστη μετάφραση, ε-
πως μαρικές δασκαλικές, προτιμώ-
τερο ή μισή στο καζό.

Η Μορέλλα του Γαλιού μω διη-
γείται ένα περίεργο περιστατικό
που της συνέθη. Ένθ καθόταν μω-
νάχη στο σπίτι της, στην τραπε-
ζαρία, και φυλλομετρούσε το Αύ-
σκια των Γραμματιστήμων της,
είδη έξερνα να μπαινώ ο θεός της,
μω από πολλές ήμέρες, σ' άλλο
σπίτι, ήταν άρρωστος. Της φά-
νηκα πολύ κίτρινος και με μάνα
μωκόλιστα. Τόν ρώτησε: «Γιατί,
θεέ μου, βγήκατε σε τέτοια κατά-
σταση στο δρόμο;» Έκείνος δέν
της άποκρίθη τίποτα, άλλα κού-
νησε μόνο το κεφάλι του. Και βγή-
κε. Η φίλη μας άνόμασε ότι δέν
της μιλήσει, από την ταχαπαλία
που τον έβγαυ συχνά, γιατί ήταν
καρδιακός. Όταν, σε λίγο, βλάνει
τη μητέρα της ναχρησται κλαμμένη.
Γόριζε τσα-τσα από το σπίτι του θεού
και της ελεε ότι... πέθανε! «Ά!
μωνάξτε ή φίλη μας, και τσάρα-δθ
ήταν εδω! — Τι λές, τρελλόθηες;
δ καϊμένος είξε από βγή από το
σπίτι του μάρε Ιβ Τί άνεκαλόθηη
λοπόν;» Ότι την ήνα σιτημή που
ή Μορέλλα του Γαλιού τον εδω
μπροστά της, στο σπίτι της, έκεί-
νος στο σπίτι του εσφουχόσε. Δέν
είναι έκπληκτικό; Κι' όμως πολύ
συχνά συμβαίνει. Χιλιάδες, μυριά-
δες τέτοια περιστατικά άναφέρον-
ται, βαδαιωμένα κι' έξακριβωμένα.
Πω θα πη ότι τη σιτημή που πε-
θαίνουν μερικοί άνδρες, έχον τη
μυστηριώδη ιδιότητα να έμφωνί-
ζονται σ' άκρίνωσπο συλλογίζονται
κι' άγαπώ, όσο μακριά τους κι' αν
είναι. Η ότι μερικοί άλλοι, βρι-
σκόμενοι μακριά από έναν άγαπη-
τό τους έτοιμοθάνατο, μπορούν να
τόν βούν μπροστά τους έκπνη τη
σιτημή. Το φαινόμενο το είνεγον
με λέξεις: κροαίσημα, τηλεπάθεια
κτλ. Άλλά τί είναι πραγματικώς
κι' από πω προέρχεται, κανείς ε-
κείνος δέν έξρει. Όπως δηλαδή, δέν
πρέπει να μάς κίνη έντόπωση, να
μει'τρομιάξθ, να μάς άγριώθθ. Άφω
συμβαίνει, είναι φυσικό. Δέν συμ-
βαίνουν και τόσα άλλα, που είναι
άνεξήγητα;

Ο Ξυλιανός Άστρινός, φανατι-
κός άναγνώστης μου, μω γράφει:
«Καθηόταν και τμη μω παιδιού
είναι να διαδάξθ το περιδικό μου
και να το διαδίδθ μεταθ των αυγ-
γιών και των γνωστών του. Ζητεί
άκόμη την παύση όλων των άνθη-
κων περιδικών που είναι ή κατα-
στροφή των παιδιών. — Πολύ καλή.
Άλλά πώς να το παύθθ;»

Οθόρανω Τόξων, έχω ήπ' όψει
δυο θραιώτα γράμματά σου που
τά έδωξα και στον κ. Φαίδωνα κι'
έχαριστηθήκα πολύ. Σ' εθαριστώ
για τα καλά λόγια και το τόσο ζη-
ηρό για μένα ενδιαφέρο. Δυστυχώς
το σγέλιό σου είναι άναμμερσο,
γιατί τα χρηματικά άναθη άπαγο-
ρεύονται από το νόμο και δέν μπορώ
να υποθετήσω ένα τέτοιο μεγάλο.
(Άλλο είναι τα μικρά έκείνα που
κάνουν μεταξίτους οι φίλοι μου για
το Μνημείο του Πολέμου.) Όσο
για τη βελιόθηή σου, μπράβο, άρ-

κατά καλά έγεις σχηματισμό τον
πυρήνα της. Τε άνατέλληλα μόνο
που άγρόρασε εν άνοιξη, να τα έ-
κάνης. Έπίσης και τα μυθιστορή-
ματα του νη Έβνερδ: δέν χρεια-
ζόμουν ού τίποτα.

Πολύ περίεργο μω φαίνεται πως
μερικοί έξακολουθών να μω στέλ-
λουν λίστες σε άπλο χαρτί, ενθ τόσες
φορές τους είπα ότι χάνουν τον κόπο
τους. Η:χ-ή Κομμουνιστική, ή Μαι-
ρη Γ. Λεμού και άλλοι δέν διαδέχον
αυτή τα παιδιά των Όθρηό, να ήδων
τι λέει για τις λίστες: δέν διαδέχον
ούτε την Άλληλογραφία; Πολύ πε-
ρίεργο!

Η Σγουρόμαλλη μω γράφει:
«Έτο παραμένο σου φύλλο διάβασα
και το διήγημα της μάς σου σναρ-
γολάρα. Η εσοπινός Έλλην Ρέξ,
από την πρώτη σιτημή που μπήκε
στο Διαπλάσεωσμο, κατόρθωσε να
πάρη μω θέση έξαιρετική. Τό τόσο
χαριτωμένο της ψευδώνυμο τό βλάνει
μω πάντα να βραδύεται στους
άναγνωστές σου! και μετά έξαρε-
τική εμορφιά έπαυσε ή Σελία όταν
τη στέλιζε κομμάτι της Τριαντα-
φυλλέτας. Τώρα έβγαυ σναργύτρια
και ή άνακροβή που έλαθε από ούνα
της εδωξί. Θα μάς χαρήθθ σθαρί-
στες σιτημές με τα διηγημάτα της
κι' άλλις κίποτα να δημοσιώσετε
και την εικόνα της, να την γνωρί-
σομε καλύτερα.» Κι' άλλοι πολλοί
έξερρασαν τη χαρά τους και την
επιδεικνύσασα τους για την προ-
σγωγή της Τριανταφυλλέτας, — πρέ-
γεια που με ήκανοσται ιδιαιτέρως,
γιατί δλέπω πως οι φίλοι μου έχον
άληθινα εθνεμικά, άδελφικά αισθή-
ματα, ώστε την έπαυχία ενός άπ'
αυτώς να τη θεωρύν όλοι σε δική
τους.

Ναί, Φωτεινή, δλ' αυτά είναι
δυστυχώς αλήθεια. Πολλοί, και κα-
θηγηται άκόμη, έπαροχωμένοι να
φωτίζον τα παιδιά, έχον την ιδέα
ότι ο Σολωμός δέν έξερε την κα-
θαρεύουσα και γι' αυτό έγραφε τη
δημοτική, δηλαδή «τη γλώσσα
που μιλώσε στο σπίτι του». Τι μεγάλη
πλάνη! Ο Σολωμός έξερε κέδη ελ-
ληνική γλώσσα και την αρχαία,
και τη μεσαιωνική, και την καθα-
ρεύουσα, κι' όλος. Μά δέν βλέπον
μω στις σημειώσεις του φέρνει
για παράδειγμα στίχους του Πινδάρου;
Κάποτε ο Σπορίδων Τρικοπής
τόδο ειπε: «Παρατήρησθ ότι σο καλύτε-
ρα μαθαίνεις την αρχαία γλώσσα,
τόσο καλύτερα γράφεις τη δημο-
τική.» Κι' ο Σολωμός τό άποκρί-
θηκε: «Αυτό σημαίνει ότι ένός κα-
λύτερα και τη με και την άλλη».

Κι' αυτό το χαρακτηριστικό από
το γράμμα της Σκανδαλιάρας:
«Με άφάνταστη χαρά εαναγνώθη-
κα συνδρομητήριό. Ένόμια πως
είμαι άρκετά μεγάλη ώστε να παίρ-
νω διάπλασι κι' είχα παύσει πρό
δυο χρόνων. Άλλά τώρα καταλα-
βαίνω ότι είναι κένη με μεγάλη
ένδοξη, γιατί περιδικό τέτοιο δέν
τό δικό σου, δέν είναι άλλο!»

Άρατίας έπιστολάκι μω έ-
στειλαν αθηή την εδωμάδα κι' οι
έξης: «Ένδοξος Έλλην, Έλλη-
νισμός Γόσδες, Πάρισισμός, Γα-
λλίσιος, Έξμα του Βασίλειου,
Βραχυδύτης, Δέλια, Βιόλα Κλώ-
ρη, Ροδόδέντρος. Ηώς και Γλαυ-
κώπις Αθηνα. — Έξέτελλεσε τάς

